Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

"Çok yıllık plantasyonlarda haziran ayındaki agroteknik faaliyetler"

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Tarih 08.06.2026 | **Sayı** 6/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Dil** TR
www.plant-protection.com/article/2427?lang=tr

Haziran ayında Kuzey Yarımküre'de atmosfer, tipik yaz rejimine kademeli olarak geçiş yapacak. Kutup girdabı zaten önemli ölçüde zayıfladı ve neredeyse dağıldı, bu da Avrupa'daki hava durumu üzerindeki etkisinin ilkbahar aylarına kıyasla çok daha az olacağı anlamına geliyor. Bulgaristan için bu, mevsime özgü öğleden sonra gök gürültülü sağanak yağışlarıyla birlikte ağırlıklı olarak sıcak ve genellikle sıcak hava anlamına geliyor.

Güneyden gelen daha sıcak hava ile kuzeybatıdan gelen daha serin okyanus dalga bozulmalarının birleşimi, özellikle Bulgaristan'ın batı ve dağlık bölgelerinde istikrarsızlık dönemlerine, gök gürültülü sağanak yağışlara ve kısa süreli soğuma aralıklarına neden olacak.

Genel olarak, ayın iklim normundan daha sıcak geçmesi bekleniyor; ilk günlerden itibaren erken yaz hissi yaşanacak ve ay sonunda ülke yılın ilk ciddi sıcak hava dalgasının etkisi altına girebilir.

Sıcaklıklar kademeli olarak artacak. Sabah değerleri 11 °C ile 16 °C arasında olacak, maksimum sıcaklıklar ise 25 °C – 30 °C'ye ulaşacak. Tuna Ovası ve Yukarı Trakya Ovası'nda, sıcaklıkların 31 °C – 32 °C civarında olduğu ilk daha önemli yaz sıcak hava dalgaları göz ardı edilmiyor.

Dönemin ortalarında, kısa süreli ancak yoğun yağış ve gök gürültülü sağanak yağış getirecek soğuk bir atmosfer cephesi geçebilir. Yaz mevsiminin başlangıcı için tipik olan bazı yerlerde dolu olasılığı da bulunuyor.

İkinci on günlük dönemde atmosfer dinamik kalacak. Özellikle Batı ve Orta Bulgaristan'da sık sık öğleden sonra kümülonimbus bulutları gelişmesi bekleniyor. Hava, Haziran ayına özgü olacak – ılık sabahlar, sıcak öğleden sonralar ve gün sonunda yerel fırtınalar. Yağışlar yaygın olmayacak, ancak bazı yerlerde kısa bir süre içinde önemli miktarda yağış düşebilir.

Minimum sıcaklıklar 13 °C ile 18 °C arasında, gündüz sıcaklıkları ise 27 °C ile 33 °C arasında olacak. Güney Bulgaristan'ın bazı bölgelerinde, özellikle uzun süreli güney adveksiyonu sırasında sıcaklıklar 35

°C'ye yaklaşabilir. Karadeniz kıyısı boyunca hava daha istikrarlı, daha fazla güneşli ve daha düşük yağış riski olacak.

Ay sonu, havaya daha kalıcı bir yaz karakteri getirecek. Güney Avrupa ve Balkanlar üzerinde daha istikrarlı bir antisiklonik rejim oluşacak, bu da yağışları sınırlayacak ve sıcaklıkları yükseltecek. Sıcaklıklar dönem normunun üzerinde kalacak. Minimumlar 15 °C ile 20 °C arasında, maksimumlar ise 30 °C ile 35 °C arasında olacak. Ülkenin en sıcak bölgelerinde 36 °C – 37 °C'ye varan değerler göz ardı edilmiyor. Bu, büyük olasılıkla sezonun ilk daha uzun süreli yaz sıcak hava dalgasını yaşadığımız dönem olacak.

Meyve fidanlıklarında

Fide yastıkları dekara 6-8 kg amonyum nitrat veya aynı miktarda başka bir azotlu gübre ile gübrelenir ve çapalanır. Gerekirse sulama yapılır.

Ana bitki plantasyonları dekara 10-15 kg amonyum nitrat veya aynı miktarda başka bir azotlu gübre ile gübrelenir ve boğaz doldurulur. Gerekirse, boğaz doldurmadan önce sulanırlar.

Fidanlıklarda, aşılı bitkilerin normal büyümesini kolaylaştırmak için göz alma işlemi yapılır. Anaçlar ve fidanlıklar aşıya hazırlanır.

Meyve bahçelerinde

Bağların, tepe aşılı meyve ağaçlarının ve yabani formların dallarını kesmediğinden emin olmak için izleme yapılır, gerekirse derhal gevşetilir. Anaçtan büyüyen rakip sürgünler derhal uzaklaştırılmalıdır.

Yeni dikilen ağaçlarda düzenli çapalama yapılır. Gerekirse sulanır. İkinci on günlük dönemden sonra, genç meyve bahçeleri dekara 15-20 kg amonyum nitrat veya aynı miktarda başka bir azotlu gübre ile gübrelenir ve sığ toprak işleme yapılır.

Palmet şekli verilirken, iskelet dalları birinci kat için toplam 2 – 2,5 m, ikinci kat için 1,5-2 m ve üçüncü kat için 1 m uzunluğa ulaştıklarında aşağı doğru bükülür. Zayıf büyüyen ağaçlar için yatayla 45-50°, kuvvetli büyüyen ağaçlar için ise 45-45° açıyla yerleştirilir. Bir katta farklı uzunluklarda iskelet dalları olduğunda, sadece kuvvetli olan bükülür, zayıf olan ise büyümeye bırakılır ve daha sonra ek olarak bükülür.

Şeftalilerde mekanik meyve seyreltme işlemine devam edilir.

Sulanması garanti altına alınmış alanlarda yeşil gübre bitkileri ekimi yapılır.

kiraz

Tatlı ve vişne kirazlarının yoğun hasadı başlar.

Çilek plantasyonlarında

Buzdolabında saklanan son çilek fideleri dikilir.

Genç ve yeni dikilmiş plantasyonlarda yabani ot temizliği bakımına devam edilir. Gerekirse sulama yapılır.

çilek

Hasat devam ediyor. Günün sıcak saatlerinde veya çiy varken toplama yapılmamalıdır. Taze tüketim için meyve çanak yaprağıyla birlikte toplanır.

Daha sıcak yerlerde, son meyveler toplandıktan sonra saman hemen toplanır ve uzaklaştırılır. Plantasyonlar dekara 8-10 kg amonyum nitrat veya aynı miktarda başka bir azotlu gübre ile gübrelenir ve hasat sonrası ilk toprak işleme yapılır. Sulama gerekliyse, gübrelemeden önce yapılır.

Ahududu plantasyonlarında

Düzenli toprak işleme yapılır. Gerekirse sulanır ve meyve veren plantasyonlarda sıralar çok zayıf ve fazla sürgünlerden temizlenmeye devam edilir. Tel destek yapısı sağlam tutulur.

ahududu

Bazı bölgelerde, Haziran ortası civarında erkenci çeşitlerden meyve hasadı başlar. Olgunlaşma başladığında, arı kolonileri diğer plantasyonlara taşınır, ancak en az 5 km mesafede olmalıdır.

Siyah frenk üzümü plantasyonlarında

Köklendirme yastıklarındaki toprak, sulama, yağış ve yabani ot varlığına bağlı olarak 2-3 kez işlenir. Hem genç hem de meyve veren plantasyonlarda düzenli çapalama yapılır.

siyah frenk üzümü

Ay ortası civarında, bazı daha sıcak yerlerde meyve hasadı başlar.

Diğer ürünlerin bulunduğu plantasyonlarda

Limon anaçlarının büyüyen bir gözle aşılanmasına devam edilir.

Nar, incir ve deniz iğdesinin açık hava çeliklerinin köklendirilmesi bakımına devam edilir, fidanlık düzenli olarak çapalanır ve sulanır. Gerekli yabani ot kontrol uygulamaları yapılır.

Ay sonuna doğru, geçen yıldan kalan aşılanmamış anaçlar, trabzon hurmasından alınan gözler kullanılarak büyüyen bir gözle aşılanır.

Aktinidia sarmaşıklarının destek kazıklarına bağlanmasına devam edilir. Aktinidia için belirlenen yıllık azot oranının son 1/3'ü ile gübreleme yapılır. Aktinidinin ana gövdesindeki yan sürgünler, gelişimini ve genel şekillenmesini teşvik etmek için temizlenir. T şeklinde şekillendirilir.

Bağlarda

bağ

Halihazırda çimlendirilmemiş yerlerde toprak işleme yapılır ve yabani ot kontrol uygulamaları uygulanır. İşlemelerin amacı yabani otları yok etmek ve toprak kaymak tabakasını kırmaktır. 8-10 cm derinliğe kadar sığ işleme yapılır. İşleme sayısı yabani ot yoğunluğuna ve yağışa bağlıdır. Çapalama makineleri ve döner çapalarla mekanik olarak yapılır.

Çiçeklenme sırasında, atmosferik nemin artmasına ve sıcaklığın düşmesine yol açan toprak işleme, sulama vb. faaliyetler yapılmamalıdır.

Ayrık otu, tarla sarmaşığı ve yabani yulaf gibi çok yıllık yabani otların kontrolü için, Gligol 36 SL veya Fast 36 SL gibi, 500/1000 ml/dekar konsantrasyonda etken maddesi glifosat olan herbisitler kullanılır.

Ayrık otu sapları 20-30 cm uzunluğa ulaştığında ilaçlanır. 15-25 gün içinde kademeli olarak ölürler. Tarla sarmaşığı, saplar 40-60 cm uzunluğa ulaştığında ilaçlanır. 7-10 gün içinde tamamen ölürler. Tarla sarmaşığı çiçeklenme döneminde ilaçlanır.

Genç bağlarda ve meyve veren bağlarda yeşil budama işlemleri yapılır.

Mayıs ayında bu uygulamanın yapılmadığı sürgünlerde uç alma yapılır. Kalanlarda, halkalama yapılır, halkanın üzerinde sadece destek teline eğitilip bağlanması gereken sürgün ucu korunur. Ayrıca, gövdelerin ikinci kez gözden temizlenmesi, plantasyonlarda sürgünlerin geçirilmesi ve bağlanması, alçak ve orta gövdeli terbiye için indirme ve yeşil aşılı sürgünlerdeki bağların dikkatlice gevşetilmesi de yapılır.

Meyve veren bağlarda, plantasyonlarda sürgünlerin geçirilmesi ve bağlanması ile alçak ve orta gövdeli terbiye için indirme yapılır.

Meyve veren asmalara halkalama yapılır. İşlem, meyve çubuğundan, yeşil sürgünden veya asma kolundan 2-5 mm genişliğinde bir kabuk halkasının çıkarılmasından oluşur. Halkalama, özel bir halkalama aleti ile yapılır. Birkaç önemli koşula uyulmalıdır: çiçeklenmeden 12-15 gün sonra, meyveler yaklaşık bir bezelye büyüklüğünde olduğunda yapılmalıdır; Guyot terbiye sistemine göre budanan asmalar için, meyve çubuğunun yatay kısmındaki bükümden sonra halkalama yapılır. Gövdeli asmalarda halka, meyve çubuğunun tabanında yapılmalıdır. Aynı asmalara her 3-4 yılda bir halkalama yapılır.

Salkım, salkım ve meyveler seyreltilir.

Meyve tutma yüzdesi çok yüksek olduğunda, toplam meyve sayısının %40'ına kadarı çıkarılır. Esas olarak döllenmemiş, küçük ve şekilsiz meyveler çıkarılır. Bu işlem, günün serin saatlerinde, aşırı elleçleme yapmadan ve üzüm tanelerindeki pusu silmeden çok dikkatli bir şekilde yapılır.

Ana bloklardaki sürgünlere halkalama yapılır ve bağlanır.

Köklendirme asma yastıklarında toprak kaymak tabakası gevşetilir, çiğ kökleri temizlenir ve asmalar gübrelenir.

Çiğ köklerinin temizliği, sürgünlerde ilk filizler göründüğünde yapılır. Çiftlik gübresi ve mineral gübre miktarları genellikle sırasıyla şöyledir: dekar başına 1000-1500 kg çiftlik gübresi, 3-4 kg amonyum nitrat, 5-10 kg süperfosfat ve 3-6 kg potasyum tuzu veya başka bir potasyum kaynağı.